

Анатолій Григорович Погрібний

А.Г.Погрібний народився 1942 р. в с. Мочалище Бобровицького району, що на Чернігівщині. Закінчив Харківський хіміко-механічний технікум (1959) та філологічний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка (1966). Трудову діяльність розпочав апаратником на заводі “Хімреактив” у м. Шостка Сумської області (1959–1961) та вчителем середньої школи с. Піски на Чернігівщині (1962–1964). У 1966–1970 рр. — на журналістській роботі: заввідділом художньої літератури газети “Друг читача”, заввідділом критики газети “Літературна Україна”.

З 1970 р. і до останніх днів працював викладачем КДУ імені Тараса Шевченка (старший викладач, доцент, завідувач кафедри історії літератури і журналістики в 1983–1992 рр., професор з 1984 року); заввідділом (1994), провідним науковим співробітником (1996) Інституту українознавства Міністерства освіти та науки, професором (1994) та деканом (2001) Українського Вільного Університету (Мюнхен).

У 1992–1994 — перший заступник міністра освіти України. Був нагороджений орденом “За заслуги” III ступеню.

Анатолій Григорович був ученим зі світовим ім'ям, доктором філології, професором Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Українського Вільного Університету (Мюнхен), академіком АН Вищої школи України та Вільної Української Академії наук (Нью-Йорк), дійсним членом Наукового товариства ім. Т.Шевченка, одним із керівників Національної спілки письменників України, головою Всеукраїнського педагогічного товариства ім. Г.Ващенка, лауреатом Національної премії України ім. Т.Шевченка, премій імені О.Білецького, І.Огієнка, І.Багряного. Він автор близько двадцяти історико- та теоретико-літературних, літературно-критичних і науково-публіцистичних монографій та понад тисячі статей у періодиці. Один із найактивніших учасників і організаторів Народного Руху України, Демократичної партії України, Конгресу української інтелігенції, член Української Всесвітньої Координаційної Ради.

Щодня, щогодини він невтомно боровся за українство в українцях не лише як викладач і науковець, а і як ведучий авторських радіопрограм “Якби ми вчилися так як треба” та “Розмови про наболіле”, звертаючись до найширшої слухацької аудиторії, кому не байдужа доля нашої держави.

Багато сил він віддав створенню українського П'ятикнижжя з циклу “Розмови про наболіле”: “Якби ми вчилися так як треба” (2000), “По зачарованому колу століть” (2001), “Раз ми є, то де?” (2003), “Поклик дужого чину” (2004) і останньої — “Захочеш — і будеш” (2007), таких палких і болючих роздумів про націю й народ, про потребу “струсу просвітління” та усвідомлення своєї самоідентичності, про небезпеку державного й побутового нашого “недомислія”, про єзуїтську стратегію націєвбивства (“мова — то серцевинна точка, в яку найперше цілять, аби здійснити вбивство України”).

Йому хотілося бачити нас Українцями, він завзято боровся із зашкарублим малоросійством, вічними українськими духовними лінощами, почуттям меншовартості, байдужістю й лякливою поміркованістю. Мріяв, щоб кожен українець “сповнився волею бути національно самим собою”, переконував, що “альтернативи будівництву національної держави з українськими пріоритетами у всіх без винятку сферах життєдіяльності просто не існує”, що національна безликість — шлях до остаточного краху, намагався утримати нас усіх від мерзотності спустошення й опідлення. “Трубить Трубіж”... Змучено, вимогливо, не дозволяючи гаяти часу ані днини. Інакше — загроза катастрофи, можливий крах усіх наших національних сподівань,” — бив він у набат в останній своїй книжці, написаній у час немилосердної хвороби (і спільної нашої надії на диво), закликаючи “захотіти — і бути” Українцями.

І цей святий заповіт великого Майстра ми мусимо виконати в ім'я його пам'яті, в ім'я України, в ім'я кожного з нас. Щоб вистояти, не впасти, щоб збутися як нація.

Кафедра історії журналістики, Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, редакція журналу “Слово і Час”, колеги, студенти